ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
У ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

м. Івано-Франківськ

ПЕРЕДМОВА

1. РОЗРОБЛЕНО ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

2. РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Протокол № 1 «28» січня 2020 р.

3.ВВЕДЕНО В ДІЮ: наказ ректора ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» № 61 від «31» січня 2020 р.

“Затверджено”
Вченою радою ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Протокол від “28” січня 2020 року № 1

Введено в дію наказом ректора
від “31” січня 2020 року, № 61

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ У ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Івано-Франківськ
2020

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Мета і цілі

1.1.1. Це Положення є нормативним документом ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (далі − Університет) і визначає систему розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітніх програм незалежно від форми навчання (очна, заочна) в Університеті. Положення розроблено на підставі та відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (стаття 44. Акредитація освітньої програми), «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII (стаття 10. Стандарти вищої освіти, стаття 25. Акредитація освітньої програми), «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18.12.2019 № 2299. Положення ґрунтується на засадах Постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187», Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (2008 р.), Методичних рекомендаціях щодо розроблення стандартів вищої освіти, «Національного освітнього глосарію: вища освіта»; Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.06.2012 № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», Наказу Міністерства освіти і науки України від 06 листопада 2015 року № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266», Наказу Міністерства освіти і науки України зареєстрованого в Міністерстві юстиції

України 25 листопада 2015 року за № 1460/27905, від 19 грудня 2016 року № 1565 «Про узагальнення переліків спеціальностей, ліцензованих обсягів вищих навчальних закладів та переоформлення сертифікатів про акредитацію напрямів та спеціальностей», Наказу Міністерства освіти і науки України зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 січня 2017 року за № 20/29888.

1.1.2. Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- атестації майбутніх фахівців.

1.2. Основні терміни та їх визначення

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандартам вищої освіти;
- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітній програмі результатів навчання;
- досягнення заявлених у освітній програмі результатів навчання.

Атестація – встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Гарант освітньої програми – керівник робочої групи з розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми.

Екзамен – форма перевірки, яка проводиться з метою оцінки знань студентів з навчальних дисциплін, їхнього вміння творчо використовувати набуті знання для вирішення практичних завдань професійного спрямування.

Залік – форма перевірки успішності виконання лабораторних і практичних робіт, засвоєння студентами навчального матеріалу з окремих частин навчальних дисциплін, виконання та захисту курсових проектів (робіт), проходження навчальних і виробничих практик.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначені навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти: інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентності рівня щодо навчання та/або професійної діяльності; загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку; спеціальні (фахові, предметні) компетентності – компетентності, що залежать

від предметної галузі, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Компетенція – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Освітній компонент – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання.

Освітній процес – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова, освітньо-творча) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються у профілі освітньої програми; результати навчання за освітніми компонентами професійної програми відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми.

Силабус – навчально-методичний документ, що готується викладачем для студента, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, політика курсу, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається Університетом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти (формальна спеціалізація). Неформальна спеціалізація не вимагає окремої освітньої програми та передбачає лише вибір здобувачами вищої освіти певних блоків навчальних дисциплін в рамках освітньої програми за спеціальністю або за формальною спеціалізацією.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

ІІ. СТРУКТУРА ТА ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

2.1. Реалізація освітніх програм

2.1.1. У рамках однієї спеціальності Університет може реалізувати декілька освітніх програм за різними спеціалізаціями.

2.1.2. Профільна спрямованість, обумовлена суттєвими особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розроблення окремої освітньої програми.

2.1.3. Окрему освітню програму можуть спільно реалізувати декілька факультетів Університету та/або освітніх організацій, включаючи міжнародні.

2.1.4. До складу освітньої програми входить навчальний план та графік навчального процесу з урахуванням особливостей форм навчання.

2.1.5. Навчання за освітньою програмою проводиться за денною та/або заочною формами. У разі організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати освітньої програми за певним рівнем вищої освіти не мають різнитися.

2.1.6. Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для перегляду існуючої чи розроблення нової освітньої програми.

2.1.7. Кожна освітня програма має гаранта, який відповідає за якість підготовки фахівців за заявленою спеціальністю.

2.2. Види освітніх програм

2.2.1. За видом освітньої діяльності освітні програми поділяють на:

- програми вищої освіти;
- програми післядипломної освіти.

2.2.2. За рівнем вищої освіти освітні програми поділяються на:

- програми бакалавра;
- програми магістра;
- програми доктора філософії.

2.2.3. За предметом освітні програми можуть:

- відповідати одній спеціальності;
- бути міждисциплінарними.

2.2.4. За місцем реалізації освітні програми можуть розділятися на:

- факультетські, які реалізуються в одному підрозділі Університету;
- університетські, що реалізуються паралельно в двох і більше підрозділах Університету;
- спільні, що реалізуються Університетом разом з іншими організаціями, у т.ч. зарубіжними.

2.2.5. Освітні програми можуть реалізовуватися на договірній основі (що це).

2.2.6. Особливим видом спільних програм є програми подвійних дипломів, що передбачають видачу здобувачам вищої освіти, які успішно пройшли атестацію, дипломів двох партнерів-учасників реалізації спільної освітні програми.

2.3. Відповідність освітньої програми стандарту вищої освіти

2.3.1. Освітня програма повинна відповідати таким вимогам стандарту вищої освіти:

- обсягу кредитів ЄКТС, які необхідні для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- переліку компетентностей, отриманих здобувачем;
- нормативному змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованих у результатах навчання;
- формам атестації здобувачів вищої освіти;
- вимогам до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- вимогам професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.4. Кейс і структура освітньої програми

2.4.1. Всі компоненти освітньої програми укладаються у кейс освітньої програми. Кейс освітньої програми – усі матеріали, напрацьовані робочою групою з підготовки освітньої програми. Перелік змісту кейсу освітньої програми визначає гарант освітньої програми. Обов'язковими складовими кейсу є:

- освітня програма та додатки до неї;
- відомості, передбачені відповідними додатками до Ліцензійних умов;
- рецензії стейкголдерів;
- інші документи, напрацьовані робочою групою (довідки, аналітичні звіти, таблиці, опитувальні листи та ін.).

2.4.2. Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми документується в історію освітньої програми.

2.4.3. Структура освітньої програми:

- профіль освітньої програми,
- перелік освітніх компонентів освітньої програми,
- структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми;
- навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- силабуси навчальних дисциплін;
- програми практик (наскрізна та робочі);
- документи і матеріали, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу;
- оціночні засоби (комплекти тестів, комплексних завдань, розміщених на паперових та електронних носіях).

2.5. Характеристика компонентів освітньої програми

2.5.1. Профіль освітньої програми визначає характерні риси освітньої програми, місце освітньої програми в освітньому просторі, співвідношення її з тематикою наукових досліджень з метою полегшення її розуміння зацікавленими сторонами: вступниками, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками, професіоналами, керівниками вищих навчальних закладів (наукових установ), агенціями забезпечення якості, органами ліцензування та акредитації тощо.

2.5.2. Профіль програми включає такі елементи (Додаток 1):

- титульний аркуш;
- передмова: розробники програми; затвердження програми Вченою радою університету; інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- загальна характеристика: повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу; рівень вищої освіти; ступінь, що присвоюється; назва галузі знань; назва спеціальності; офіційна назва програми; орієнтація програми; тип диплома та обсяг програми; опис предметної сфери; основний фокус програми та спеціалізації; форми навчання; кваліфікація освітня, що присвоюється; кваліфікація в дипломі; особливості та відмінності; акредитація; цикл/рівень; передумови; мова(и) викладання;
- мета освітньої програми;
- працевлаштування та академічні права: придатність до працевлаштування; подальше навчання;
- навчальне середовище: викладання та навчання; оцінювання;
- атестація здобувачів вищої освіти: форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності);
- програмні компетентності: інтегральна, загальні, спеціальні (фахові);

- програмні результати навчання: когнітивна сфера; афективна сфера; психомоторна сфера;
- ресурсне забезпечення реалізації програми: характеристика кадрового забезпечення; характеристика матеріально-технічного забезпечення; характеристика навчально-методичного забезпечення; характеристика інформаційного забезпечення;
- основні компоненти освітньої програми;
- академічна мобільність: національна кредитна мобільність; міжнародна кредитна мобільність; навчання іноземних здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: принципи та процедури забезпечення якості освіти; моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми; публічність інформації про освітню програму; запобігання та виявлення академічного плагіату;
- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності – повна назва професійного стандарту).

2.5.3. Перелік освітніх компонентів освітньої програми відображає розподіл освітньої програми на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів. Перелік включає назви навчальних дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.5.4. Матриці відповідності.

2.5.4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання освітньої програми є відображенням структурно-логічних зв’язків між програмними компетентностями і запланованими програмними результатами навчання.

2.5.4.2. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом освітньої програми (результатами її освітніх компонентів) і запланованими програмними компетентностями.

2.5.5. Навчальний план. Навчальний план є нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу за освітньою програмою. Навчальний план визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю здобувачів вищої освіти. У навчальному плані виділяють обсяг роботи здобувачів вищої освіти у взаємодії з викладачем (за видами навчальних занять) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти в академічних годинах. Для кожної дисципліни (модуля) і практики вказують форму поточного і підсумкового контролю.

ІІІ. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ЗАПРОВАДЖЕННЯ І ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

3.1. Розроблення освітньої програми

3.1.1. Нову освітню програму розробляють на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі.

3.1.2. Розроблення нової освітньої програми включає такі етапи:

- формування робочої групи освітньої програми;
- аналіз актуальності освітньої програми та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- визначення профілю освітньої програми;
- визначення освітнього змісту освітньої програми;
- розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

3.2. Затвердження освітньої програми

3.2.1. Всі нові освітні програми мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд:

3.2.1.1. Розпорядженням декана/директора факультету/інституту затверджується робоча група з розробки освітньої програми. До складу робочої групи входять: члени проектної групи спеціальності; провідні фахівці галузі; здобувачі вищої освіти.

3.2.1.2. Робоча група на своєму засіданні обирає керівника робочої групи. Доповнює склад робочої групи потенційними роботодавцями.

3.2.1.3. Робоча група розробляє профіль і компоненти освітньої програми, здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, повноту документального забезпечення та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам. Вивчає ринок праці, отримує рецензії від потенційних роботодавців. За необхідності отримує консультації у навчально-методичному відділі. Після завершення процесу створення освітньої програми робоча група передає проект освітньої програми на розгляд випускової/випускових кафедр.

3.2.1.4. Випускова кафедра оприлюднює на веб-сайті університету проект освітньої програми для громадського обговорення за місяць до розгляду освітньої програми на засіданні випускової кафедри/ випускових кафедр.

3.2.1.5. Протягом місяця робоча група приймає рецензії, відгуки, побажання усіх зацікавлених стейкголдерів. Систематизує і вносить до проекту освітньої програми у разі їх відповідності цілям і місії освітньої програми.

3.2.1.6. Після процесу громадського обговорення випускова кафедра/випускові кафедри на своєму засіданні затверджує/не затверджує проект освітньої програми. У разі позитивного рішення матеріали передаються на затвердження Вченої ради факультету/інституту одночасно із пропозицією кандидатури на гаранта освітньої програми зі складу робочої групи. У разі негативного рішення проект повертається на доопрацювання робочій групі.

3.2.1.7. Вчена рада факультету/інституту після ознайомлення з матеріалами і рекомендаціями поданими випусковою кафедрою затверджує/не затверджує

проект освітньої програми та кандидатуру гаранта освітньої програми. У разі позитивного рішення матеріали передаються на розгляд і рецензію до навчально-методичного відділу. У разі негативної рецензії проект повертається на доопрацювання випусковій кафедрі.

3.2.1.8. У разі розробки робочою групою нової освітньої програми за спеціальністю, де підготовка фахівців здійснюється на іншому структурному підрозділі (факультеті/навчально-науковому інституті), така освітня програма проходить, перед тим, як буде подана на рецензію науково-методичній раді, попереднє спільне узгодження факультетів/навчально-наукових інститутів, на яких здійснюється провадження освітнього процесу за певною спеціальністю.

3.2.1.9. Навчально-методичний відділ протягом 10 робочих днів вивчає матеріали освітньої програми і перевіряє відповідність їх Ліцензійним вимогам. За результатами перевірки відділ видає висновок. У разі позитивного висновку проект освітньої програми передається на експертизу Науково-методичній раді Університету. У разі негативного рішення проект повертається до факультету/інституту.

3.2.1.10. Науково-методична рада Університету оцінює відповідність нової освітньої програми всім вимогам, встановленим до освітніх програм. Висновок науково-методичної ради Університету є рекомендаційним для затвердження освітньої програми Вченою радою Університету.

3.2.1.11. Вчена рада Університету затверджує/не затверджує освітню програму.

3.2.1.12. Ректор Університету наказом призначає гаранта освітньої програми та впроваджує освітню програму у дію.

3.3. Порядок запровадження освітньої програми

3.3.1. Після затвердження освітньої програми, ректор, своїм наказом запроваджує освітню програму в Університеті. Після наказу про запровадження освітньої програми Університет оголошує набір здобувачів вищої освіти на навчання за освітньою програмою.

3.3.2. Освітня програма може бути включена до Правил прийому і на неї може бути оголошений набір тільки за умови її затвердження, наявності спеціальності, в рамках якої відкривається освітня програма, наявності ліцензійних місць у межах спеціальності. Після затвердження Правил прийому оголошення прийому на нові освітні програми у відповідному році вступу не допускаються.

3.3.3. Набір вступників на освітні програми здійснює приймальна комісія Університету централізовано відповідно до Правил прийому до Університету.

3.3.4. Якщо на освітню програму не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, робоча група може:

- відмовитися від реалізації освітньої програми;
- провести перегляд освітньої програми з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг;
- подати план і матеріали перегляду освітньої програми за визначеною процедурою Вченій раді Університету:
- у разі схвалення Вченою радою, провести набір на освітню програму через приймальну комісію Університету.

3.4. Порядок закриття освітньої програми

3.4.1. Освітня програма може бути виключена з переліку освітніх програм, що реалізуються Університетом з ініціативи:

- факультету/інституту у разі їх відмові від її реалізації;
- Університету (приймальної комісії) в разі відсутності набору вступників на освітню програму упродовж двох років;
- Університету (навчально-методичного відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання якості освітньої програми отримано висновки про низьку якість реалізованої освітньої програми.

3.4.2. Рішення про виключення освітньої програми з числа ОП, що реалізуються Університетом, приймає Вчена рада Університету.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації освітньої програми

4.1.1. Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Університеті.

4.1.2. Для планування навчального процесу на кожний навчальний рік факультетом/інститутом складається робочий навчальний план за кожною освітньою програмою. У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної освітньої програми та зміст варіативної частини. Проекти робочих навчальних планів погоджуються з начальником навчально-методичного відділу та затверджуються ректором не пізніше ніж за три місяці до початку навчального року.

4.2. Управління освітньою програмою

4.2.1. Адміністративне управління освітньою програмою здійснює факультет/інститут Університету. У разі, якщо освітня програма реалізується більш ніж одним факультетом/інститутом, адміністративне управління закріплюється за одним з них.

4.2.2. До функцій адміністративного управління освітньою програмою належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням освітньої програми,
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів факультету/інституту,
- профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками освітньої програми;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу Екзаменаційних комісій;

- координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується на факультеті;
- організація проведення самооцінки освітньої програми;
- надання адміністративної допомоги в адмініструванні програми.

4.2.3. Академічне управління освітньою програмою на рівні окремої освітньої програми здійснює гарант освітньої програми.

4.2.4. Завданнями академічного управління освітньої програми є:

- організація колегіального розроблення освітньої програми;
- контроль якості роботи групи забезпечення і викладачів програми;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації освітньої програми;
- взаємодія з науково-дослідними підрозділами Університету з питань проектної, дослідницької роботи, практики здобувачів вищої освіти;
- виявлення здобувачів вищої освіти, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- взаємодія з роботодавцями та випускниками освітньої програми для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації освітньої програми і якості підготовки випускників;
- підготовка освітньої програми до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

4.3. Моніторинг освітньої програми

4.3.1. Моніторинг освітньої програми здійснюють для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження.

4.3.2. Моніторинг здійснює робоча група із залученням експертів: викладачів, професіоналів-практиків, представників навчально-методичного відділу, здобувачів вищої освіти.

4.3.3. За результатами моніторингу складають аналітичний звіт. Про результати моніторингу повідомляється Вчена рада Університету.

4.3.4. Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньої програми використовують дворівневу шкалу:

- висока якість – освітня програма має високий рівень досягнення результатів;
- низька якість – освітня програма має серйозні недоліки.

4.4. Основні критерії забезпечення якості освітніх програм

4.4.1. Вимоги до освітньої програми та навчальних результатів:

- відповідність до плану розвитку або Статуту Університету;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Університету
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньої програми;
- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї освітньої програми;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання даного рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу;
- практична робота (практика), що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи;
- організацію практики чітко регламентовано, вимоги для її успішного завершення визначено;

- здобувачам вищої освіти надається інструкція щодо практики та відповідне керівництво у робочому середовищі.

4.4.2. Розвиток освітньої програми та вимоги до викладачів які її реалізують:

- до розвитку освітньої програми залучено здобувачів вищої освіти і роботодавців;
- викладачі ознайомлені з цілями освітньої програми та їхньою роллю в досягненні цих цілей;
- для усунення недоліків освітньої програми складено та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація викладачів програми відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- викладачі програми мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- викладачі програми беруть участь у дослідженнях і розробках;
- викладачі програми співпрацюють із зацікавленими особами поза межами Університету;
- система розвитку персоналу є ефективною: викладачі програми мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку;
- запрошені викладачі (у тому числі із закордонних закладів вищої освіти) залучені до викладання у межах освітніх програм;
- викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза Університетом і беруть участь у конференціях;
- кількість постійних викладачів визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти та є цілком

достатньою для досягнення цілей і результатів навчання за освітньою програмою;

- склад викладачів програми за віком і відсоток молодих викладачів забезпечує сталість викладання в Університеті;
- вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної освітньої програми;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінювання результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;

4.4.3. Фінансові ресурси Університету щодо реалізації освітньої програми:

- є достатніми для забезпечення освітньої програми;
- є достатніми для діяльності з розвитку освітньої програми;
- є достатніми для підтримання розвитку викладачів програми;
- фінансові дані, що характеризують економічну сталість, є доступними для громадськості.

4.4.4. Навчальне середовище Університету:

- включає всі приміщення, що необхідні для організації навчального процесу за освітньою програмою;
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнане відповідно до сучасних вимог (комп’ютери з терміном експлуатації не більше 8 років, не менше 30 відсотків мультимедійного обладнання, Інтернет тощо).

4.4.5. Критерії сталості щодо якості і ресурсів:

- Університет регулярно планує свій розвиток;
- Університет має план розвитку, супроводжуваний планом дій для забезпечення сталості як в Університеті;

- Університет підготував фінансові прогнози для досягнення цілей, викладених у плані розвитку і мінімізації можливих ризиків (включаючи ризики, викликані демографічними тенденціями);
- реалізація плану дій аналізується і результати аналізу формують основу для планування наступного періоду розвитку.

4.5. Перегляд (удосконалення) освітніх програм

4.5.1. Освітню програму щорічно оновлюють у частині всіх компонентів, крім цілей і програмних навчальних результатів. Діючу, затверджену, освітню програму переглядають щонайменше один раз у три роки.

4.5.2. Підстави для перегляду освітньої програми:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми;
- у разі прийняття стандарту вищої освіти;
- за результатами оцінювання якості освітньої програми;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми.

4.5.3. Перегляд освітньої програми відображаються у відповідних структурних елементах освітньої програми (навчальному плані, матрицях, силабусах, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

4.5.4. Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового перегляду.

4.5.5. Зміна виду освітньої програми також є модернізацією. Особливим випадком модернізації освітньої програми є включення в неї нових неформальних спеціалізацій.

4.5.6. Модернізацію освітньої програми можна проводити:

- з ініціативи керівництва Університету, факультету/інституту в разі незадовільних висновків про її якість в результаті самооцінки або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на освітню програму;

- за наявності висновків про недостатньо високу якість освітньої програми за результатами різних процедур оцінювання якості освітньої програми;
- з ініціативи робочої групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується освітня програма, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.

4.5.7. До модернізації освітніх програм залучаються представники ключових роботодавців, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти Університету, так і незалежних).

4.5.8. Модернізована освітня програма разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням.

4.5.9. Повторне затвердження освітніх програм відбувається з ініціативи робочої групи, факультету/інституту, який реалізує освітню програму.

4.5.10. Значним оновлення освітньої програми вважається зміна складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС більш ніж на 50 %.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Відомості про освітні програми розміщуються на сайті Університету та на сторінці відповідної кафедри.

5.2. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій кейсів освітніх програм є її гарант та керівник факультету/інституту.

5.3. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті Університету є співробітники факультету, які призначені деканом.

5.4. Відповідальними за своєчасність реалізації процедури акредитації освітньої прогами є гарант освітньої програми, завідувач кафедри та керівник факультету/інституту

5.5. Інформація про освітню програму вноситься робочою групою до ЄДЕБО в електронному вигляді.

Додаток 1

ЗРАЗОК ОП

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Назва ОП»

Першого/другого рівня вищої освіти

за спеціальністю № Назва

галузі знань № Назва

Кваліфікація: Назва кваліфікації

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ*

Голова вченої ради ___ /_____/ (протокол №_____ від ”_____ ”_____20__ р.)

Освітня програма вводиться в дію з___ _20__ р.

Ректор_____ / _____ /

(наказ № _ від ”___ ” _____ 2017 р.)

м. Івано-Франківськ 20__ р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:
Гарант освітньої програми _____
Члени робочої групи _____
_____
_____

ВНЕСЕНО:
Кафедра _____
Протокол № __ від « _ » _____ 20 р.
Завідуючий кафедри_____

ПОГОДЖЕНО:
Вченою радою факультету _____
Протокол № від « » _____ 201 р.
Голова вченої ради _____

НАДАНО ЧИННОСТІ
Наказ ректора № від « » _____ 201 р.

ВВЕДЕНО У ДІЮ З:
« » _____ 20 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник _____

ПЕРЕДМОВА

Історія освітньої програми

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією спеціальності № «Назва») у складі:

1. ...
2. ...
3. ...

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкголдерів (за наявності):

1.
2.
3.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності №_ "Назва" (за спеціалізацією " назва", якщо наявна)

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Вказується ступінь вищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми Якщо за результатами успішного виконання ОП вищий навчальний заклад освіти має право присвоювати професійну(і) кваліфікацію(ї), то подається її назва (перелік назв) та вказуються процедури їх присвоєння.
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Тип диплому - одиничний, подвійний, спільний Обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках. Приклад: Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 роки
Наявність акредитації	Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - період акредитації
Цикл/рівень	Приклад: НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA - другий цикл, EQF-LLL - 7 рівень
Передумови	Вимоги щодо попередньої освіти. За необхідності вказується, що обмежує перехід на дану ОП. Приклад: Наявність ступеня бакалавра
Мова(и) викладання	
Термін дії освітньої програми	Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Вказується адреса сторінки даної освітньої програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів закладу вищої освіти.
2 — Мета освітньої програми	
Чітке та коротке формулювання (в одному - двох реченнях)	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Зауваження: Якщо ОП є мульти- чи міждисциплінарною, то вказується - перелік її основних компонент, а також орієнтовний обсяг кожної компоненти у % від загального обсягу ОП. Якщо ОП є спеціалізованою (формальна спеціалізація в рамках спеціальності із відображенням цього в документі про вищу освіту), то вона повинна бути зареєстрована в НАЗЯВО.

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (для молодшого бакалавра, бакалавра, магістра); Освітньо-наукова (магістра, доктора філософії) Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна/спеціальна освіта в галузі/предметній області/ спеціальності Ключові слова
Особливості програми	Наприклад: обов'язковий семестр міжнародної мобільності; реалізується англійською мовою; вимагає спеціальної практики тощо. Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає Закон України "Про вищу освіту" в контексті академічної автономії
	4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання
Придатність до працевлаштування	Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП) Можливості професійної сертифікації
Подальше навчання	Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі. Наприклад: студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно- орієнтоване навчання, навчання через лабораторну практику тощо.
Оцінювання	Наприклад: усні та письмові екзамени, практика, есе, презентації, проектна робота тощо.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Формулюється шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту вищої освіти в контексті особливостей даної освітньої програми.
Загальні компетентності (ЗК)	Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної освітньої програми вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг. Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені вищим навчальним закладом Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 8-12 загальних компетентностей, які в основному вибираються з переліку проекту Тюнінг.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Тюнінг, стандарти ОАА тощо) Виділяються: компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені ЗВО. Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема. Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 15-18 фахових (спеціальних) компетентностей
7 - Програмні результати навчання	
	Виділяються: - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом. - програмні результати навчання, визначені вищим навчальним закладом (як правило, не більше 5). Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах. Якщо вищий навчальний заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплому): Знання та розуміння, Застосування знань та розумінь. Формування суджень.
8-1 Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців.
Матеріально-технічне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо
Міжнародна кредитна мобільність	Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання студентів тощо
Навчання іноземних здобувачів вищої | освіти	Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян.

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК1.			
ОК 2.			
ОК3.			
• • •			
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти ОП *			
Вибірковий блок 1 (за наявності)			
ВБ 1.1.			
ВБ 1.2.			
ВБ 1.3.			
Вибірковий блок 2 (за наявності)			
ВБ 2.1.			
ВБ 2.2.			
ВБ 2.3.			
• ••			
Загальний обсяг вибіркових компонент:			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Короткий опис логічної послідовності вивчення компонент освітньої програми. Рекомендується представляти у вигляді графа.

* Згідно із Законом України "Про вищу освіту" студенти мають право на "вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувані певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу".

Вищі навчальні заклади самостійно визначають механізми реалізації права студентів на вибір навчальних дисциплін (описується відповідним Положенням). Вибіркові дисципліни можуть формуватися у блоки, тоді студент вибирає блок дисциплін, після чого усі дисципліни блоку стають обов'язковими для вивчення. Рекомендується використовувати як блочні форми вибору, так і повністю вільний вибір дисциплін студентами.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Подається інформація про види (форми) підсумкової атестації та документи, які отримує випускник на основі її успішного проходження.

Приклад:

Атестація випускників освітньої програми спеціальності № ___ "Назва"

проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: Магістр з _____ за спеціалізацією _____ .

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	.	ОК п	ВБ 1	ВБ2	.	ВБ ш
ЗК1			•	•				•
ЗК2	•			•	•	•	•	•
ЗКЗ	•	•				•		
• ..								
ФК1	•		•		•		•	•
ФК2	•	•		•	•	•	•	•
ФКЗ	•	•		•	•	•	•	•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2		ОК п	ВБ 1	ВБ2	і	ВБ пі
ПРН1	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН 2	•	•	•	•	•	•	•	•
...	•	•		•		•		•
ПРНк	•			•		•	•	•

ЛИСТ РЕЄСТРАЦІЇ ЗМІН

№	Номер аркуша			Підстава для внесення змін	Дата внесення змін	ПІБ відповідального за внесення змін
	змінeного	нового	вилученого			

ЛИСТ РОЗСИЛАННЯ

№	Назва підрозділу	Посада	ПІБ